Utrechts Aanbod
voor een groen, gezond en bereikbaar Nederland

Utrechts Aanbod
voor een groen, gezond en bereikbaar Nederland

De Utrechtse regio[1] heeft in Nederland een bijzondere en krachtige positie. Hier komt alles samen qua infrastructuur en economische hotspots en van topkennis op het gebied van Health en Food tot gezond stedelijk leven. Met een waaier aan culturele voorzieningen, een rijk erfgoed en nationale parken als voor- en achtertuin is de Utrechtse regio één van de meest gewilde plekken om te wonen, te studeren, te ondernemen en te werken. De Utrechtse regio behoort dan ook tot de economische topregio's van Europa. Je kunt niet om Utrecht heen.

De Utrechtse regio is één van de snelst groeiende stedelijke regio's van Nederland. De grootste uitdaging is: hoe zorgen we voor genoeg woningen en banen voor iedereen én houden we de regio gezond, leefbaar en bereikbaar? We barsten nu uit onze voegen en lopen tegen onze grenzen aan. We zullen samen moeten zoeken naar efficiënt ruimtegebruik. Alleen als we samen investeren, Rijk en regio, houden we de Utrechtse regio ook op de lange termijn economisch sterk, duurzaam leefbaar en bereikbaar voor Nederland.

De Utrechtse regio zoekt dan ook nadrukkelijk de samenwerking met het nieuwe kabinet. We kiezen in de Utrechtse regio voor verdichting, bouwen bij OV-knooppunten en groen in en om de steden en kernen, met gezondheid als belangrijk uitgangspunt. Door te bouwen bij knooppunten combineren we wonen met werken en bereikbaarheid en houden we ruimte voor de energietransitie en groene kwaliteit. In het landelijke gebied van de provincie zetten we in op vitale kernen, het uitbreiden van recreatiegebieden, het versterken van de natuur, het terugdringen van de stikstofuitstoot en het tegengaan van verdere bodemdaling in het westen en noorden van de Utrechtse regio.

[1] | De Utrechtse regio bestaat uit de Gooi- en Vechtstreek, Foodvalley en de provincie Utrecht en omvat zo'n anderhalf miljoen inwoners.

01 BEREIKBARE WOON- EN WERKLOCATIES

De Utrechtse regio is de draaischijf in de nationale mobiliteitsnetwerken én één van de belangrijkste economische groeicentra van het land. Om dat in de toekomst ook te blijven, en te blijven voldoen aan de gigantische en groeiende vraag naar banen én woningen is een schaalsprong OV nodig. Alleen op die manier kunnen we groots ontwikkelen en voorzien in locaties om te wonen en te werken, met uitstraling naar de rest van Nederland. Alleen op die manier blijft de draaischijf Utrecht functioneren als spil in het nationale netwerk, verlagen we de druk op de nationale woningmarkt en dragen we bij aan het economisch verdienvermogen. Ons perspectief is een ring van stedelijke knooppunten en ontwikkellocaties rond de stad Utrecht, met elkaar verbonden door een OV-ring, gekoppeld aan sterke (light)railverbindingen met de regio en richting de rest van Nederland.

Om te blijven voldoen aan de gigantische en groeiende vraag naar banen én woningen is een schaalsprong OV nodig.

Rond dit 'wiel met spaken' concentreren we woningbouw- en werklocaties. We zoeken expliciet de samenwerking met het Rijk om gezamenlijk te investeren in:

- Twee lightrailverbindingen: één aan de zuidwestkant van de stad Utrecht richting Nieuwegein en één aan de Zuidoostkant richting Utrecht Science Park, Zeist en Amersfoort;
- Een IC-dubbelstation Utrecht Lunetten-Koningsweg, ter ontsluiting van ruim 60.000 woningen, 50.000 arbeidsplaatsen en het snelgroeiende Utrecht Science Park;
- Het versterken van de weg- en spoorcorridor Amersfoort – Amsterdam (A1/Gooicorridor) door het bieden van meer ruimte voor treinen voor personenvervoer, versterking van Amersfoort Centraal als OV-knooppunt en ontsluiting van nieuwe woningbouw bij Amersfoort Schothorst;
- Meer (internationaal) spoorverkeer door capaciteitsuitbreiding op de sporen Utrecht – Amsterdam/Schiphol en Utrecht – Arnhem met behoud van de intercitystatus voor Driebergen-Zeist, Veenendaal-De Klomp en Ede-Wageningen zodat deze een aantrekkelijke locatie blijven voor woningbouw;
- Verder ontwikkelen van multimodale hubs door OV en weg te koppelen in samenhang met een regionale parkeerstrategie, fietsvoorzieningen en een uitgebreid fietsnetwerk.

02 VOLDOENDE EN BETAALBARE WONINGEN

In Nederland moeten in de komende tien jaar één miljoen extra woningen bijgebouwd worden om de woningcrisis het hoofd te bieden. De Utrechtse regio bouwt er een stad bij ter grootte van Tilburg. Een serieuze opgave in de Utrechtse regio. We zetten in op een passend en betaalbaar woningaanbod voor iedereen, ook voor diegenen die daar (tijdelijk) zelf niet in kunnen voorzien. De regio heeft al één van de meest gespannen woningmarkten van Nederland. De prijzen stijgen snel en woningen dreigen te duur te worden voor veel mensen. Er zijn in het middensegment te weinig betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar met vooral weinig goedkope koopwoningen onder de €300.000.
Ook in de sociale huursector is er meer vraag dan aanbod, mensen wachten soms meer dan 10 jaar op een sociale huurwoning. Dit vraagt om een regionale aanpak gericht op o.a. stedelijke vernieuwing en leefbare kernen, waarbij voldoende financiering en bereikbaarheid randvoorwaarden zijn om aan de vraag te voldoen. Dat vraagt om:

- Afschaffen verhuurdersheffing in huidige vorm om de investeringscapaciteit van woningcorporaties te verhogen. Als we niets doen lopen de corporaties in de Utrechtse regio al in 2025 tegen hun financiële grenzen aan zo blijkt uit onderzoek in opdracht van het Rijk.
- De woningbouwproductie versnellen en daarmee de betaalbaarheid van nieuwe én bestaande woningvoorraad verbeteren door alle beschikbare instrumenten (zoals de Woningbouwimpuls, infrastructuurfonds, en het Nationaal Groeifonds) in te zetten, en de instrumenten uit de Woondeal/ Verstedelijkingsstrategie ook voor regio Amersfoort beschikbaar te maken.
- De verplichte markttoets voor woningcorporaties af te schaffen en een aanpassing van woningwaarderingsstelsel voor een aantal gebieden in onze regio door te voeren om zo de stijging van de aanvangshuren in de vrije sector (bij een wissel) te kunnen beperken.
- Instrumenten om goed verhuurderschap te stimuleren, waaronder de introductie van een brede verhuurdersvergunning en extra middelen om het Huurteam in de hele regio in te kunnen zetten.

De komende tien jaar willen we 100.000 woningen bijbouwen.

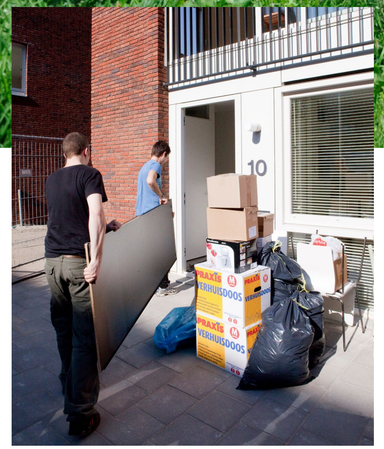

03 GROEN GROEIT MEE

De Utrechtse regio kenmerkt zich door waardevolle nationale landschappen en unieke natuur: Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (het eerste bosgebied dat je tegenkomt vanuit de Randstad en dat de steden Amersfoort en Utrecht verbindt), Het Groene Hart, De Gelderse Vallei, maar ook historische plekken als de Grebbelinie en de Hollandse Waterlinie. Deze landschappen zijn onderdelen van het aantrekkelijke vestigingsklimaat van de regio. Om dit te behouden bouwen we zoveel mogelijk binnenstedelijk, liefst via herontwikkeling en transformatie. Binnenstedelijke ontwikkeling zorgt dat we het omliggende landschap sparen, maar vraagt wel meer aandacht voor de kwaliteit van recreatie en groen in de directe omgeving van steden en dorpen. We behouden en versterken de groene recreatiegebieden en zorgen voor voldoende natuur dichtbij de woon- en werkomgeving. In dit landschap moet ook ruimte komen voor de energietransitie, de transformatie in de landbouw, klimaatadaptatie, recreatie, verbindingen, nieuwe natuur en biodiversiteit. Samen met het Rijk willen we het landelijk gebied versterken door:

- De barrièrewerking van o.a. rijkswegen en spoorlijnen op te heffen, de fietsinfrastructuur te verbeteren en deze routes op te waarderen naar groenblauwe linten van allure.
- Samen investeren in de realisatie van nieuwe groengebieden en versterking van de grote landschapsparken in onze regio, bijvoorbeeld door een bijdrage uit de Bossenstrategie. Dit draagt bij aan het verbeteren van de luchtkwaliteit.
- De natuur te versterken door (niet alleen in Natura2000-gebieden) de stikstofuitstoot te verminderen, geld vrij te maken voor natuurherstel en de verdroging van de Utrechtse Heuvelrug tegen te gaan via bijvoorbeeld het Deltaprogramma of het LNV-programma Natuur.
- De samenwerkingskracht van het landbouwnetwerk in Foodvalley te benutten als proeftuin voor kringlooplandbouw en een nationale voedselstrategie vast te stellen.

We bouwen zoveel mogelijk binnenstedelijk, liefst via herontwikkeling en transformatie.

04 DUURZAME ECONOMISCHE GROEI

De Utrechtse regio draagt flink bij aan het verdienvermogen van Nederland. Door de concentratie van bedrijven en kennisinstellingen rond gezondheid en een hoogopgeleide beroepsbevolking scoort de Utrechtse regio hoog als het gaat om vestigingsklimaat en concurrentiekracht. De regionale economie groeide de afgelopen jaren sneller dan het landelijk gemiddelde en deze groei willen we, ondanks de impact van corona, doorzetten. Zo dragen we ook bij aan het herstel uit de crisis. We willen het aantal beschikbare banen mee laten groeien met de groei van de regio. Een goede bereikbaarheid van de werklocaties in de regio is ook hier randvoorwaardelijk. Het Utrecht Science park (USP) met zijn unieke concentratie van kennis-, zorg- en onderzoeksinstellingen, satellietlocaties in de regio en de clusters binnen Amersfoort en Veenendaal/Foodvalley en de ontwikkeling van een duurzame hightech AI Media Campus in Hilversum vormen de belangrijkste drijvers voor de regionale economische groei. De potentie is enorm en om die te verzilveren voor de regio en voor Nederland, is het volgende nodig:

- Mee-investeren in de doorontwikkeling van ons regionale kennis- en innovatiesysteem met het Utrecht Science Park als geografisch brandpunt, met daarbij de focus op regeneratieve medicijnen, gepersonaliseerde behandeling, e-health, preventie, Kunstmatige Intelligentie en agrifood.
- Mee-investeren in de transformatie van het Media Park naar een duurzame multifunctionele hightech AI-Media Campus.
- Inzetten op een toekomstbestendige arbeidsmarkt en mismatch vraag en aanbod tegengaan door de aanbevelingen van de Commissie Borstlap (en SER) op te volgen. Meer werkzekerheid en inkomenszekerheid voor kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt en omscholing tussen sectoren (door onder meer O&O fondsen ook over de sectoren heen in te zetten).
- Investeren in revitalisering bedrijventerreinen in de regio ten behoeve van de maakindustrie en deze toekomstbestendig maken door verdichting en deze circulair te maken.

De Utrechtse regio draagt flink bij aan het verdienvermogen van Nederland.

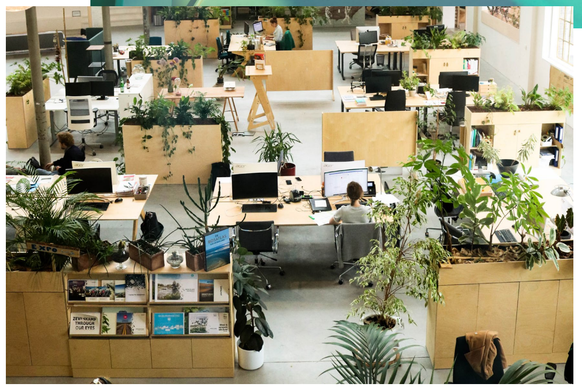

05 HAALBARE EN BETAALBARE ENERGIETRANSITIE

We werken in de Utrechtse regio aan het realiseren van de ambitie om de CO_2-uitstoot drastisch te verminderen en zetten in op het gebruik van duurzame energiebronnen. Daarmee dragen we bij aan het behalen van de (inter)nationale klimaatdoelstellingen. Een groot aantal innovatieve projecten die zijn ontstaan in onze regio richten zich op slimme oplossingen voor de gebouwde omgeving. Denk hierbij aan de bi-directionele laadpaal (Smart Solar Charging) en het integreren van warmtecollectoren in het wegdek bij de Westelijke ontsluiting in Amersfoort. We zetten vol in op de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie en het slim combineren van verschillende opgaven in onze regio (circulair, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie).

Een groot aantal innovatieve projecten die zijn ontstaan in onze regio richten zich op slimme oplossingen voor de gebouwde omgeving.

De komende jaren willen we met het Rijk aan de slag op de volgende punten:

- Het realiseren van de grote potentie van zonne-energie in onze regio door onder meer de inzet van (verplichtende) instrumenten bij daken, infrastructuur en een adequate landelijke financiering om de business cases van (bewoners) initiatieven rond te krijgen;
- Samen vorm geven aan de innovatieve opgave voor het verduurzamen van warmte in onze regio door o.a. proeftuinen voor aquathermie en geothermie in te richten;
- Stimuleren van elektrisch en op waterstof rijden door vanuit een nationale laadpaalstrategie met ons samen te werken om de regionale laad- en H_2-infrastructuur te verbeteren;
- Toepassen van innovatieve concepten en groen herstel door te investeren in het energieneutraal ontwikkelen van de woningbouw en het aardgasvrij maken van de bestaande wijken. Daarbij ruimte, bevoegdheden en hulp in wet- en regelgeving om experimenten om de energietransitie te versnellen en in proefprojecten toe te kunnen passen, zoals bij onze pilots voor gebouwgebonden financiering, het uitfaseren van (kook)gas en het gereedmaken van woningen voor waterstofgas.

Contactgegevens

NIELS HUBREGTSE

Niels.hubregtse@provincie-utrecht.nl
06-34279522

Senior adviseur Public Affairs Provincie Utrecht

SJORS AARTSEN

Sjors.aartsen@provincie-utrecht.nl
06-40274785

Adviseur Public Affairs provincie Utrecht

Het Utrechts Aanbod is samengesteld met inbreng van overheden, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties uit de Utrechtse regio, onder penvoerderschap van provincie Utrecht. Het Utrechts Aanbod is opgesteld voor het nieuwe kabinet dat aantreedt na de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021.